

Handläggare: Anna Edström
Telefon: 08-508 28 760

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2013-03-12 p. 17

Rapportering av genomförda inventeringar i naturreservaten 2012

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna miljöförvaltningens rapportering
2. Översända redovisningen och tillhörande rapporter till idrottsnämnden, exploateringsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsmuseet samt till stadsdelsnämnderna i Skarpnäck, Skärholmen, Södermalm, Bromma, Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista
3. Godkänna miljöförvaltningens utredning av förutsättningar för att ta fram ett kartunderlag över förstärkningsåtgärder för ekmiljöer enligt uppdrag i miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 2012-06-12 § 16

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansökte om och beviljades 390 tkr ur den centrala medelreserven för 2012, för inventeringar av växter, djur och rekreation i stadens befintliga natur- och kulturresevat samt i områdena under utredning för nya naturreservat.

Miljöförvaltningen har låtit genomföra fyra olika inventeringar, av vilka tre rapporteras i och med detta ärende.

De genomförda inventeringarna bidrar till att uppfylla flera syften:

- Underlag för förbättrad rådgivning om skötsel gentemot förvaltarna i de befintliga naturreservaten
- Underlag för att ta fram anpassade skötselplaner i processen med de nya naturreservaten
- Förbättrad kunskap om möjliga förstärkningsåtgärder för natur- och rekreationsvärden i såväl tillsyns- som i planprocessen
- Underlag för att lyfta fram naturreservatens rekreativa potential

Sammantaget ger inventeringarna staden förbättrad kunskap om var och på vilket sätt åtgärdsinsatser kan ge bäst effekt för att uppnå syftena med såväl befintliga som blivande naturreservat.

Bakgrund

I miljöförvaltningens budget för 2012 fanns inget utrymme för inventeringar av växter, djur eller rekreation. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansökte därför om 390 tkr ur den centrala medelreserven i kommunfullmäktiges budget för 2012, för inventeringar i stadens befintliga åtta natur- och kulturresevat samt i de blivande naturreservaten i Årstaskogen, Älvsjöskogen och Kyrkhamn.

Miljöförvaltningen har varit projektledare för de fyra olika inventeringar som förvaltningen har låtit genomföra under sommar och höst 2012. En av inventeringarna, växtarter knutna till öppna gräsmarker, har redan avrapporterats till miljö- och hälsoskyddsnämnden 5 februari 2013 i samband med tillsynsrapporten för skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken. Övriga tre inventeringar beskrivs sammanfattat nedan och i sin helhet i tillhörande bilagor 1-4.

Sammanfattning av inventeringarna

1. Analysverktyg för förstärkning av ekologiska värden inom stadens naturreservat. Sammanfattning av landskapsanalys 2012. (bilaga 1)

Inventeringen har resulterat i ett analysmaterial som ökar förvaltningens möjlighet att peka ut förslag på åtgärder för att förstärka olika ekologiska värden, både inom naturreservaten och i spridningszonerna mellan dem, på platser i landskapet där de gör störst nytta.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att föreslå förstärkningsåtgärder utifrån analysmaterialet och kommer att fortsätta under 2013. Nämnden har tidigare uppdragit åt förvaltningen att utreda förutsättningarna för att ta fram förstärkningsåtgärder specifikt för ekmiljöer (MHN 2012-0612 § 16). Denna inventering är ett första steg i det uppdraget och förvaltningen har börjat

identifiera områden lämplig för till exempel nyplantering av ek. Att analysera ekmiljöerna över hela stadens yta kräver däremot en omfattande insats och arbetet bedöms vara färdigt våren 2014.

Utöver förslag till förstärkningsåtgärder för ek, kan resultatet av inventeringen användas för att föreslå förstärkningsåtgärder för miljöer för groddjur, med fokus på större vattensalamander. Det arbetet kommer i första hand drivas inom ramen för miljöövervakningen 2013-2014.

Det framtagna analysmaterialet kan även nyttjas vid studier av landskapets konnektivitet, d v s *hur väl* landskapet hänger samman ekologiskt. Analysmaterialet kommer dessutom att användas och kommuniceras inom förvaltningens planverksamhet och miljöövervakning.

2. Utveckling av tallskogsvärden i Stockholms naturreservat. Pilotstudie 2012: Årstaskogen. (bilaga 2)

I Sverige minskar andelen äldre tallskog inom produktionsskogen. I storstadsnära skogar, som Stockholms naturreservat, finns däremot en relativt stor andel äldre tallskogar med höga ekologiska värden. Det föranleder ett särskilt ansvar att bevara de äldre tallmiljöerna i stadens naturreservat.

Inventeringen visar att Stockholms tallskogsområden hyser flera rödlistade arter knutna till "gammal skog". I Årstaskogen är till exempel populationen av tallticka mycket hög.

Slutsatsen från inventeringen är att staden bör bevara och stärka arealen och kvaliteten på bestånd med äldre barrskog samt spridningssamband mellan dem. Skötseln av tallbestånden bör vara differentierad och anpassas efter varje reservat. Med stöd av pilotstudien i Årstaskogen kommer förvaltningen fortsätta att utveckla skötselförslag även för övriga reservat.

3. Utveckling av rekreativvärden i Stockholms naturreservat. Pilotstudie 2012: Hansta, Grimsta, Sätterskogen, Flaten, Årstaskogen och Älvsjöskogen. (bilaga 3 och 4)

Stockholmarna har ett utbrett intresse för vistelse utomhus i parker och naturområden. Det finns skillnader i våra rekreativmönster både utifrån kön, ålder, etnicitet och social klass.

I studien av ett urval av stadens befintliga och nya naturreservat har man konstaterat att alla områden har höga värden för rekreation och en stor utvecklingspotential. Med rätt åtgärder finns det goda möjligheter att de kommer fler Stockholmare till godo.

En slutsats av studien är att det finns tre övergripande åtgärdsbehov för att ytterligare kunna utveckla stadens naturreservat som attraktiva besöksmål: resurser för långsiktigt underhåll, drift och utveckling, verktyg för uppföljning av rekreation samt förbättrad samordning kring rekreationsfrågor inom stadens organisation.

Slut.

Bilagor

1. Analysverktyg för förstärkning av ekologiska värden inom stadens naturreservat. Sammanfattning av landskapsanalys 2012.
2. Utveckling av tallskogsvärden i Stockholms naturreservat. Pilotstudie 2012: Årstaskogen.
3. Utveckling av rekreationsvärden i Stockholms naturreservat. Pilotstudie 2012: Hansta, Grimsta, Sätmaskogen, Flaten och Älvsjöskogen.
4. Jämförande sammanställning av rekreationsvärden. Bilaga 1 till rapporten Utveckling av rekreationsvärden i Stockholms naturreservat.